

Uitspraak Landelijke Commissie van Vertrouwenslieden

Uitspraaknr. : 15-003

Datum : 17 maart 2015

Partijen : De Centrale Cliëntenraad van <naam zorgaanbieder>, verder ook te noemen verzoeker of de CCR, vertegenwoordigd door <naam> (voorzitter), <naam> (lid) en <naam> (lid).
Bijgestaan door mevrouw L. Honig van LOC.

en

<naam zorgaanbieder>, verder ook te noemen zorgaanbieder of verweerder, vertegenwoordigd door <naam> voorzitter van de Raad van Bestuur.

Het geschil

De CCR heeft aan de Landelijke Commissie van Vertrouwenslieden (verder ook te noemen de LCvV of de commissie) een geschil over het aantal uren ambtelijke ondersteuning voor de cliëntenraden van <naam zorgaanbieder> voorgelegd met verzoek hier een uitspraak over te doen.

Verloop van de procedure

1. Het verzoekschrift met bijlagen is op 7 januari 2015 ontvangen en na toetsing aan de WMCZ en het art. 2 WMCZ reglement van <naam zorgaanbieder> (Instellingsovereenkomst Centrale Cliëntenraad d.d. oktober 2008) op 22 januari 2015 ontvankelijk verklaard. Zorgaanbieder heeft op 15 februari 2015 een schriftelijke reactie ingediend. Als aanvullende informatie is nog toegezonden het Jaarwerkplan 2014 en 2015 van de CCR en een functieomschrijving Ambtelijk secretaris medezeggenschap d.d. 11 november 2013. Partijen hebben afschrift van elkaars stukken ontvangen. Op 17 februari 2015 heeft een hoorzitting plaatsgevonden.

De feiten

De LCvV gaat uit van de navolgende te dezen relevante feiten en omstandigheden.

2. <Naam zorgaanbieder> is een zorgaanbieder van ouderenzorg, thuiszorg, zorg aan verstandelijk beperkten en sociaal/maatschappelijk zorg en houdt daartoe diverse verpleeghuizen, woonzorgcentra, groepswoningen, dagbesteding, dienstencentra en revalidatiecentra in stand. Er zijn bij <naam zorgaanbieder> thans een centrale cliëntenraad en elf lokale cliëntenraden actief. Voorheen waren er veertien lokale raden maar vanwege het sluiten van locaties is dat aantal verminderd. Zorgaanbieder verwacht de komende tijd nog een of meer locaties te moeten gaan sluiten.

3. In augustus 2013 heeft zorgaanbieder een plan 'Thuis in de Stad' opgesteld waarin het voornemen is neergelegd tot wijziging in de ondersteuning van de cliëntenraden. Tot die tijd kreeg de CCR personele ondersteuning vanuit het stafbureau en werden de lokale cliëntenraden ondersteund door de (management)secretariaten van de betreffende locaties. In het plan staat omschreven dat de Raad van Bestuur onafhankelijke ondersteuning voor alle raden zal gaan faciliteren en hier wordt 2 fte voor uitgetrokken; 1,5 fte voor de lokale raden en 0,5 fte voor de CCR. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan de wens die eerder is geuit door de raden om meer onafhankelijke ondersteuning te krijgen die dan tevens meer inhoudelijk zou moeten zijn. Per 1 maart 2014 zijn er na een herschikking van overheadfuncties binnen de gehele organisatie, twee ambtelijke ondersteuners aan de cliëntenraden toegevoegd.

4. In een brief van 23 juni 2014 heeft de CCR de zorgaanbieder er op gewezen dat deze twee medewerkers beiden 32 uur per week werkzaam zijn en dat dit geen 2 fte betreft, en dat zij daarbij ook nog taken voor de dienst geestelijke verzorging en IBC moeten verrichten. De CCR wijst er op dat dit niet conform de afspraak is en dat de beide ondersteuners op deze manier hun taak voor de cliëntenraden niet goed kunnen vervullen. Zij komen slechts toe aan het administratieve deel en niet aan meer inhoudelijke, kwalitatieve versterking van de raden. De betreffende medewerkers hebben bij brief van 21 juni 2014 zelf ook bij de zorgaanbieder om uitbreiding van hun dienstverband verzocht van 32 uur naar 36 uur per week.

5. De zorgaanbieder heeft hier op gereageerd bij brief van 3 juli 2014 gericht aan de beide ondersteuners. De taken voor de overige diensten worden bij hen weggenomen en met de urenuitbreiding van 32 uur naar 36 uur wordt ingestemd, onder uitdrukkelijke vermelding dat dit

een tijdelijke uitbreiding van uren betreft, tot 1 januari 2015. Zorgaanbieder schrijft in deze brief dat aan deze tijdelijke uitbreiding geen rechten ontleend kunnen worden.

6. Op 1 december 2014 heeft de CCR de zorgaanbieder er op gewezen dat de beide ondersteuners zelfs met 36 uur per week hun taken niet goed kunnen vervullen en illustreert dit met een schema waarin hun tijdsbesteding wordt gespecificeerd. Hierop heeft zorgaanbieder bij brief van 22 december 2014 laten weten dat er geen nieuw besluit genomen zal worden en dat derhalve per 1 januari 2015 de ondersteuning van beide medewerkers weer naar 32 uur per week zal gaan.

7. De CCR heeft daarop laten weten dit aan te merken als een nieuw besluit (tot inkrimping van de formatie ondersteuningsuren) en op 14 januari 2015 schriftelijk de nietigheid van dat besluit ingeroepen. Zorgaanbieder heeft in reactie hierop op 21 januari 2015 schriftelijk laten weten dat het geen nieuw besluit betreft maar dat dit hiermee gehandeld wordt conform het eerdere besluit d.d. 3 juli 2014.

Standpunten van verzoeker, zakelijk en verkort weergegeven.

8. De CCR is ermee bekend dat er fors bezuinigd moet worden in de zorg en begrijpt dat zorgaanbieder daar naar moet handelen. Door alle veranderingen die er in de sector gaande zijn, zijn de taken van cliëntenraden echter wel steeds zwaarder en ingewikkelder aan het worden. Een zorgaanbieder zal daarom voor kwantitatief en kwalitatief voldoende professionele ondersteuning voor de cliëntenraden dienen te zorgen.

9. Er is sprake van zwaardere problematiek bij de ‘achterban’; in de intramurale zorg betreft het cliënten met een dermate zware hulp-/zorgvraag, dat deze zelf niet of nauwelijks meer staat geacht kunnen worden een bijdrage aan het cliëntenraadswork te leveren. Hun mantelzorgers en vertegenwoordigers worden in het nieuwe zorgstelsel ook steeds zwaarder belast en hebben daardoor veelal ook geen mogelijkheden om zich ook nog eens in te zetten voor het cliëntenraadswork. Het is kortom erg ingewikkeld om de raden op sterkte te krijgen en te houden. De beleidsbesluiten waarover geadviseerd moet worden zijn daarbij ook nog eens ingewikkelder en ingrijpender geworden. De ambtelijk ondersteuners zouden daarom meer op inhoud en niet alleen op secretarieel niveau moeten kunnen bijdragen en daartoe ook scholing en training moeten kunnen volgen. Door het tijdgebrek komen zij daar nu niet aan toe.

10. De in het plan ‘Thuis in de Stad’ toegekende 2 fte ondersteuning is eigenlijk ook al te weinig maar vanwege de huidige en toekomstige financiële situatie vraagt verzoeker niet om

meer dan alleen de naleving van de afspraak uit het plan Thuis in de Stad. En dat betrof 2 fte, derhalve 2 maal 36, en niet 32, uur per week.

11. De cliëntenraad ging er vanuit dat de uitbreiding die in juli 2014 werd goedgekeurd nader geëvalueerd zou worden. Dat er vervolgens vanaf 1 januari 2015 opnieuw sprake bleek van 32 uur per ondersteuner per week, heeft de CCR dan ook aangemerkt als een nieuw besluit tot inkrimping van uren en daartegen wenst de CCR zich te verzetten.

Standpunten van verweerder, zakelijk en verkort weergegeven

12. De organisatie van zorgaanbieder is afgelopen periode ten gevolge van de transitie al ingekrompen en dat zal de komende periode nog verder gaan; er zullen nog ongeveer 150 intramurale plaatsen verdwijnen. Dat betekent dat er nog een of twee locaties zullen sluiten en dat bijbehorende cliëntenraden dan ook zullen vervallen. Er is tussen zorgaanbieder en de CCR in de gesprekken over de gewenste ondersteuning consensus bereikt over dat per week 16 uur ondersteuning voor de CCR en per lokale raad 4 uur ondersteuning, redelijk is.

13. Het plan waar de CCR zich op beroept uit 2013 en waar in een overhead schema over 2 fte wordt gesproken betrof een blauwdruk die in de tijd erna nog verder in detail uitgewerkt, bijgesteld en aangepast moest worden. De medewerkers die na de (grootschalige) reorganisatie vervolgens in aanmerking kwamen voor de functie ondersteuner cliëntenraad, hadden een aanstelling voor 32 uur. Het was toen voor iedereen duidelijk dat van contract uitbreiding geen sprake zou zijn. Toen de CCR en betreffende medewerkers vervolgens na enige tijd meldden dat binnen deze contracturen niet alle taken konden worden verricht, heeft zorgaanbieder hen tegemoet willen komen. Zowel door bepaalde taken bij hen weg te nemen als door in te stemmen met een *tijdelijke* uitbreiding van uren.

14. Over het besluit tot tijdelijke uitbreiding van uren is geen adviesprocedure gevolgd maar in meerdere overlegvergaderingen is in goed onderling overleg tussen partijen gesproken over de takenkwestie en over de uren. Zorgaanbieder ontkent dat er sprake is van een nieuw besluit d.d. 22 december 2014 en stelt zich tevens op het standpunt dat hierover op grond van de WMCZ en het instellingsreglement geen sprake van verzwaard adviesrecht zou kunnen zijn en/of van een bindende uitspraak van de LCvV.

15. Zorgaanbieder heeft oog voor de noden van de cliëntenraden maar de huidige financiële situatie staat werkelijk niet toe dat er verdere uitbreiding van betaalde ondersteuning zal plaatsvinden.

Overwegingen en conclusies van de LCvV

16. De LCvV overweegt dat in de overeenkomst tot instelling van de centrale cliëntenraad d.d. oktober 2008 in art. 33 is opgenomen dat geschillen over de uitvoering van die overeenkomst kunnen worden voorgelegd aan de commissie van vertrouwenslieden. De LCvV overweegt dat het onderhavige geschil zich laat kwalificeren als een dergelijk geschil nu in die overeenkomst ook een artikel (art. 7) is opgenomen over de faciliteiten. Onder faciliteiten dient ook personele/ambtelijke ondersteuning van een cliëntenraad gerekend te worden (zie hierover ook LCvV zaaknr. 14-001 en 15-002). Tevens kan het geschil worden geschaard onder de in artikel 29 van de overeenkomst genoemde bevoegdheid van de CCR om de zorgaanbieder voorstellen te doen over aangelegenheden die de meerderheid van de instellingen van de zorgaanbieder betreffen. Volgens art. 33 lid 3 van dit reglement is een uitspraak van de vertrouwenslieden over een art. 29 onderwerp bindend.

17. Art. 7 lid 1 van de overeenkomst betreft als gezegd de faciliteiten en luidt: *“De zorgaanbieder staat de Centrale Cliëntenraad het gebruik toe van de voorzieningen waarover hij kan beschikken en die de Centrale Cliëntenraad voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijs nodig heeft.”*. De LCvV heeft er kennis van genomen dat partijen geen gebruik maken van de in lid 2 van art. 7 vermelde mogelijkheid om jaarlijks een nadere regeling vast te stellen waarin wordt beschreven welke voorzieningen de raad ten dienste staan en de mate waarin daarvan gebruik gemaakt kan worden. Het onderwerp van het onderhavige geschil –formatie uren ambtelijk ondersteuner- zou in dergelijke nadere regeling naar oordeel van de commissie goed op zijn plaats zijn. Thans komen afspraken tussen partijen over faciliteiten, in ieder geval wat betreft de invulling van de ambtelijke ondersteuning, hoofdzakelijk in overlegvergaderingen tussen partijen tot stand, zo heeft de commissie uit het te dezen verhandelde begrepen. De commissie overweegt dat een jaarlijks vastgestelde faciliteitenregeling meer houvast zal geven en minder aanleiding tot misverstanden of uiteenlopende verwachtingen zoals in de onderhavige kwestie het geval lijkt te zijn.

18. De LCvV is het met zorgaanbieder eens dat het formatieplaatsenplan uit het document ‘Thuis in de Stad’ uit augustus 2013 niet aangemerkt kan worden als afdwingbare (beleids)afpraak en/of de raden een absoluut recht geeft op twee full time ondersteuners. De commissie overweegt dat er tevens gekeken dient te worden naar wat er vervolgens verder tussen alle betrokkenen is afgesproken. De brief van de zorgaanbieder van 3 juli 2014 aan de beide ondersteuners is in dat verband duidelijk en op geen enkele wijze mis te verstaan, namelijk dat het een *tijdelijke uitbreiding tot 1 januari 2015* betrof. De commissie acht het niet zorgvuldig van

zorgaanbieder dat dat besluit niet tevens schriftelijk rechtstreeks aan de cliëntenraden is gericht, maar heeft vernomen dat deze hier in de overlegvergadering(en) wel van in kennis zijn gesteld.

19. De LCvV overweegt voorts dat partijen beiden hebben aangegeven dat er in het verleden overeenstemming is bereikt over de norm, te weten per week 16 uur ondersteuning voor de CCR en 4 uur per lokale raad. In het kader van een Ondernemingsplan uit 2013 is dit middels advisering ook vastgesteld. Uitgaande van deze norm waarover, zo bleek ook ter zitting, consensus bestaat tussen partijen, en het feit dat er inmiddels geen veertien maar nog elf lokale raden zijn (en waar in de nabije toekomst waarschijnlijk nog een of meer van zullen moeten verdwijnen) acht de LCvV het handhaven van het besluit d.d. 3 juli 2014 om per 1 januari 2015 de ondersteuning (weer) vast te stellen op 32 uur per ondersteuner per week, een redelijk besluit.

20. De LCvV beveelt partijen aan om bij de branche- en koepelorganisaties een signaal af te geven terzake van de problemen bij het voldoende op sterkte kunnen brengen of houden van cliëntenraden. Wellicht kan er een overzicht komen van de mogelijkheden en ‘best practices’ rond werving van leden die niet alleen kwantitatief maar vooral ook kwalitatief een bijdrage aan het raadswerk kunnen leveren.

Oordeel

Op grond van het vorenstaande komt de Landelijke Commissie van Vertrouwenslieden tot het oordeel dat er te dezen sprake is geweest van een besluit tot tijdelijke uitbreiding van de uren van de cliëntenraadsondersteuners en dat zorgaanbieder in redelijkheid heeft kunnen besluiten het bij deze tijdelijke uitbreiding van uren te laten. Tussen partijen bestaat overeenstemming over de normering waarbij het aantal lokale raden dat ondersteuning behoeft medebepalend blijkt te zijn bij de vaststelling van het aantal ondersteuningsuren.

Deze uitspraak is vastgesteld door de voorzitter van de Landelijke Commissie van Vertrouwenslieden, mevrouw mr. S.B. de Pauw Gerlings-Döhrn, en de leden de heer mr. J.A. Heeren en de heer drs. R. Kuhn.

Utrecht, 17 maart 2015

mr. S.B. de Pauw Gerlings-Döhrn
voorzitter

mr. L. Bos
secretaris